

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łapach.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz innych ustaw.
2. Ustawa z dnia 4 stycznia 2013 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz innych ustaw.
5. Zarządzenie Nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty.
7. Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r.

Cele procedur:

- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych
- wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych)
- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych

PROCEDURA: DZIECKO POKRZYWDZONE –PRZEMOC W RODZINIE

PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych, pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych instytucji realizują procedurę, współpracując ze sobą i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

1. Wszczęcie procedury następuje po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta –A” (zał.1) przez dyrektora, wychowawcę, pedagoga podczas rozmowy z dzieckiem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie:

- w przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta –A”, z uwagi na nieobecność dziecka, stan jego zdrowia lub ze względu na zagrożenie jego życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta —A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z dzieckiem lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie;
- gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z dzieckiem jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez jego udziału.

2. Rozmowę z dzieckiem przeprowadza się w warunkach gwarantujących mu swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności, zapewniających mu bezpieczeństwo. W celu wyjaśnienia sytuacji wzywa się na rozmowę rodzica, opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego lub najbliższą dziecku osobę niepodejrzewaną o przemoc.

3. Czynności podejmowane w ramach procedury z udziałem dziecka należy przeprowadzić w obecności rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych oraz w miarę możliwości w obecności psychologa.

4. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.

5. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta –A” rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B” (zał.2). Formularza „Niebieska Karta –B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

6. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta –A” do

przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od momentu wszczęcia procedury.

7. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta –A” pozostawia się u wszczynającego procedurę. Dokumentacja jest przechowywana w gabinecie pedagoga.

8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

9. Jeżeli w trakcie działań podejmowanych w ramach procedury przypuszcza się, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się jej po raz kolejny, wypełnia się formularz „Niebieska Karta –A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

PROCEDURA POMOCY DZIECKU KRZYWDZONEMU

1. Dyrektor wyznacza na terenie szkoły pedagoga szkolnego jako osobę koordynującą działania w tym zakresie.

2. Każdy pracownik szkoły:

- a) udziela dziecku pierwszej pomocy (jeśli jest to konieczne),
- b) sporządza notatkę służbową opisującą wygląd dziecka, stan zdrowia, uzyskane informacje, jego zachowanie i wypowiedzi oraz podjęte działania,
- c) powiadamia wychowawcę/pedagoga/dyrektora o swoich podejrzeniach dotyczących stosowania przemocy w rodzinie ucznia.

3. Wychowawca:

- a) wspólnie z pedagogiem przeprowadza rozmowę z dzieckiem i jego rodzicami
- b) współpracuje z rodzicami, pedagogiem i nauczycielami uczącymi dziecko,

4. Pedagog szkolny we współpracy z wychowawcą, nauczycielami i pielęgniarką szkolną:

- a) zapewnia dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia dziecka,
- b) diagnozuje sytuację i potrzeby dziecka,
- c) przeprowadza w obecności wychowawcy rozmowę z dzieckiem, informuje o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo,

d) wzywa rodziców/prawnych opiekunów do szkoły, przeprowadza z nimi (w obecności wychowawcy) rozmowę, przekazuje im uzyskaną informację; zawiadamia o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy i obowiązkach szkoły w tym zakresie,

e) jeśli uzna, że jest możliwa współpraca z rodzicami i że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji wobec nich:

- zawiera z nimi umowę o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny,
- podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny mające na celu:
 - udzielenie dziecku wsparcia poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - udzielenie rodzicom informacji o placówkach oferujących pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną, socjalną, w tym o formach pomocy dla dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - pomoc w rozwiązaniu konfliktów rodzinnych,
 - zabezpieczenie socjalne (jak: pomoc materialna, obiady w szkole),

f) w porozumieniu z dyrektorem wypełnia „Niebieską Kartę” w części A oraz uczestniczy w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego.

Dyrektor:

a) upoważnia ustnie lub pisemnie (decyzja należy do niego) pedagoga, nauczyciela lub wychowawcę do wypełnienia „Niebieskiej Karty” w części A, wszczynając tym samym procedurę „Niebieskie Karty”,

b) oddelegowuje pedagoga do udziału w pracach zespołu interdyscyplinarnego,

c) w przypadku poważnego zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, w porozumieniu z pedagogiem, niezwłocznie przesyła faksem, a następnie listem poleconym:

- wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego lub zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury rejonowej,

- zawiadamia pracownika socjalnego w rejonie,

d) w przypadku stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka natychmiast zawiadamia policję.

**PROCEDURA DOTYCZĄCA UJAWNIENIA UCZNIĄ, WOBEC KTÓREGO
ISTNIEJE PODEJRZENIE UŻYCIA:
ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, ŚRODKÓW PSYCHOTROPOWYCH, INNYCH
ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH**

1. Nauczyciel dokonuje oceny sytuacji, stwierdza czy stan ucznia zagraża jego życiu bądź zdrowiu.
2. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia powiadamia pielęgniarkę szkolną, która gdy zachodzi taka potrzeba, powiadamia pogotowie ratunkowe. W przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej obowiązki te przejmuje nauczyciel, który ujawnił zdarzenie.
3. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę ucznia oraz sporządza notatkę ze zdarzenia.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
5. Jeśli stan ucznia nie zagraża jego życiu bądź zdrowiu, nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy i wzywa pedagoga szkolnego.
6. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem, powiadamia rodziców ucznia, dyrektora szkoły oraz sporządza notatkę ze zdarzenia. W razie konieczności zobowiązuje rodziców do osobistego odbioru ucznia ze szkoły.
7. Wychowawca klasy organizuje spotkanie z rodzicami i uczniem w obecności pedagoga szkolnego.
8. Pedagog szkolny zobowiązuje rodziców ucznia do wykonania dziecku specjalistycznych badań na obecność narkotyków i przedstawienia wyników w szkole.
9. Wobec ucznia, u którego stwierdzono użycie wyżej wymienionych środków (przez policję bądź pogotowie), stosuje się karę nagany dyrektora szkoły.

**PROCEDURA DOTYCZĄCA UJAWNIENIA UCZNIĄ, WOBEC KTÓREGO
ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST ON POD WPLYWEM ALKOHOLU.**

1. Nauczyciel dokonuje oceny sytuacji, stwierdza czy stan ucznia zagraża jego życiu bądź zdrowiu.
2. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia powiadamia pielęgniarkę szkolną, która gdy zachodzi taka potrzeba, powiadamia pogotowie ratunkowe. W przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej obowiązki te przejmuje nauczyciel, który ujawnił zdarzenie.

3. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę ucznia oraz sporządza notatkę ze zdarzenia.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
5. Jeśli stan ucznia nie zagraża jego życiu bądź zdrowiu, nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy i wzywa pedagoga szkolnego.
6. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem, powiadamia rodziców ucznia, dyrektora szkoły oraz sporządza notatkę ze zdarzenia. Zobowiązuje rodziców do osobistego odbioru ucznia ze szkoły.
7. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy i nie stawiają się do szkoły lub uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, pedagog szkolny powiadamia dyrektora szkoły, który zawiadamia policję. O fakcie przekazania ucznia funkcjonariuszom policji pedagog szkolny informuje rodziców ucznia oraz Sąd Rodzinny.
8. Wychowawca klasy organizuje spotkanie z rodzicami i uczniem w obecności pedagoga szkolnego.
9. Pedagog szkolny zobowiązuje rodziców ucznia do wykonania dziecku specjalistycznych badań na obecność alkoholu i przedstawienia wyników w szkole.
10. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 17 roku życia) znajduje się pod wpływem alkoholu na terenie szkoły, dyrektor szkoły powiadamia o tym sąd rodzinny.
11. Wobec ucznia, u którego stwierdzono spożycie alkoholu, stosuje się karę nagany dyrektora szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ NIELETNIEGO UCZNIA, KTÓREGO ZACHOWANIE WSKAZUJE NA DEMORALIZACJĘ

1. Nauczyciel przekazuje wychowawcy klasy informację na temat zachowania ucznia wykazującego znamiona demoralizacji.
2. Nauczyciel sporządza ze zdarzenia pisemną notatkę służbową, którą przekazuje do pedagoga szkolnego. Z treścią notatki zapoznaje się także wychowawca klasy oraz rodzic ucznia.

3. Wychowawca klasy organizuje spotkanie z uczniem oraz jego rodzicami, ustalając dalszy sposób postępowania z uczniem na terenie szkoły (wprowadzenie dzienniczka obecności i uwag, podpisanie kontraktu, nałożenie kar zgodnych ze Statutem Szkoły). Spotkanie ma na celu zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego zachowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej wychowawca klasy może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki, gdzie udzielona zostanie pomoc dziecku bądź rodzinie.
4. Wychowawca klasy informuje pedagoga szkolnego o podjętych względem ucznia metodach postępowania i formach współpracy z rodzicami.
5. Wychowawca klasy monitoruje sytuację ucznia.
6. W przypadku, gdy nauczyciele ponownie zauważają u tego samego ucznia zachowania świadczące o demoralizacji przekazują pisemne notatki wychowawcy klasy, ten powiadamia pedagoga szkolnego, który włącza się w działanie na rzecz pomocy uczniowi i jego rodzinie. Wychowawca klasy sporządza opinię o uczniu i przekazuje ją do pedagoga szkolnego.
7. Pedagog szkolny dokonuje diagnozy sytuacji ucznia poprzez analizę notatek służbowych od nauczycieli oraz opinii o uczniu.
8. Pedagog szkolny organizuje spotkanie wychowawcy klasy z uczniem i jego rodzicami, analizuje sytuację rodzinną ucznia oraz przyczyny negatywnego zachowania ucznia, ustala dalszy sposób postępowania.
9. Pedagog szkolny zobowiązuje rodziców do systematycznego kontaktu ze szkołą celem kontrolowania zachowania ucznia, podpisuje z uczniem kontrakt, zobowiązuje nauczycieli uczących, aby sukcesywnie dokonywali analizy sytuacji ucznia poprzez sporządzanie notatek służbowych.
10. Gdy sytuacja tego wymaga, pedagog szkolny zobowiązuje wychowawcę klasy do zorganizowania spotkania nauczycieli uczących ucznia, celem dokonania analizy sytuacji rodzinnej ucznia.
11. Po dokonaniu diagnozy sytuacji rodzinnej ucznia i stwierdzeniu przez pedagoga szkolnego zaniedbań ze strony rodziców pedagog szkolny zwraca się do MOPS-u o zorganizowanie zespołu interdyscyplinarnego. W pracach zespołu uczestniczy pedagog szkolny.
12. Pedagog szkolny przekazuje dyrektorowi szkoły wszelkie ustalenia dotyczące ucznia, którego zachowanie wskazuje na demoralizację i ma charakter powtarzalny.
13. W przypadku braku poprawy zachowania ucznia, jeśli nadal z wiarygodnych źródeł napływają do pedagoga szkolnego informacje o przejawach demoralizacji, jeśli rodzice

odmawiają współpracy z nauczycielami lub nie stawiają się do szkoły, jeśli szkoła wykorzystwała wszelkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

14. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia czynu, który wyczerpuje znamiona czynu karalnego, dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ ZAGINIĘCIA PRZEDMIOTU

1. Nauczyciel po otrzymaniu od ucznia informacji dotyczącej zaginięcia przedmiotu, zgłasza ten fakt w sekretariacie szkoły.
2. Sekretarz szkoły przyjmuje oficjalne zgłoszenie od ucznia i odnotowuje ten fakt w rejestrze. Sekretarz szkoły powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły, przekazuje uczniowi formularz zgłoszeniowy.
3. Uczeń zostaje zobowiązany do przekazania formularza rodzicom celem wypełnienia go i podpisania.
4. Nauczyciel przekazuje informację o zdarzeniu wychowawcy ucznia, któremu zaginął przedmiot.
5. Wychowawca klasy powiadamia o zdarzeniu rodziców ucznia oraz pedagoga szkolnego, który podejmuje działania celem wyjaśnienia okoliczności zaginięcia przedmiotu ucznia.
6. Pedagog szkolny po zasięgnięciu opinii dyrektora szkoły - jeśli zachodzi taka konieczność - informuje o kradzieży policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH AGRESJI W SZKOLE

Agresja w szkole, tzn. wszystkie działania, których celem jest wyrządzenie komuś krzywdy (niezależnie od świadomości tego celu). Za szczególnie dotkliwe uważamy:

- wyśmiewanie, przedrzeźnianie, dogadywanie,
- obgadywanie,
- używanie Internetu lub telefonu komórkowego do rozpowszechniania nieprawdziwych informacji o kimś lub czyichś zdjęć bez jego zgody,

- wykluczenie z grupy (pomijanie w zabawie, odtrącanie przez klasę/grupę),
- straszenie zrobieniem krzywdy (np. pobiciem),
- uderzanie/kopnięcie,
- odpychanie, przytrzymywanie, poszturchiwanie,
- niszczenie, chowanie własności (np. plecaka, butów, piórnika),
- ograniczanie prawa do korzystania ze wspólnej przestrzeni (np. stołu do ping-ponga, toalety),
- naruszenie sfery seksualnej (np. wyśmiewanie się z męskich/kobięcych aspektów wyglądu, niechciany dotyk, symulowanie czynności seksualnych),
- zmuszanie do zachowania wbrew własnej woli,
- wymuszanie (np. pieniędzy, jedzenia, przedmiotów).

1. Przerwanie zachowania agresywnego.

2. Poinformowanie wychowawcy o zdarzeniu.

3. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocenienie zdarzenia i wyciągnięcie wniosków).

4. Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).

5. Poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji.

6. Gdy sprawca przemocy stosuje ją po raz wtóry, rozmowy interwencyjne prowadzone są – według kolejności – przez:

- nauczyciela będącego świadkiem przemocy,
- wychowawcę klasy,
- pedagoga,
- pedagoga i wychowawcę w obecności rodziców,
- wicedyrektora,
- dyrektora szkoły.

7. Jeżeli osobą poszkodowaną jest nauczyciel lub inny pracownik szkoły, rozmowę interwencyjną prowadzi wychowawca ucznia.

8. Za stosowanie przemocy przez ucznia wyciągane są w stosunku do niego sankcje w oparciu o Statut Szkoły.

9. W przypadkach szczególnie drastycznej przemocy wychowawca (przy pierwszym takim wydarzeniu) oraz dyrektor (przy kolejnych) mogą podjąć decyzję o zmianie kolejności bądź połączeniu sankcji.

10. Przekazanie rodzicom/prawnym opiekunom pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.

11. Gdy uczeń przejawia chęć poprawy swojego zachowania i wychowawca oceni, że warto dać mu na to szansę, może on zaproponować uczniowi zawarcie kontraktu wychowawczego.

Zasady zawierania kontraktu:

- należy jednoznacznie określić, jakiego zachowania dotyczy, np. przezywania kolegów,
- powinien mieć jednoznacznie określony okres obowiązywania (od – do),
- ma być zawarty na stosunkowo krótki czas (np. tydzień), a jego dotrzymanie ma stanowić wyzwanie, ale być osiągalne dla ucznia,
- powinien mieć jednoznacznie określone warunki sukcesu (porażki), np. ani jedno przewisko w ciągu tygodnia,
- powinien przewidywać zarówno nagrodę za dotrzymanie kontraktu, jak i karę za jego złamanie,
- niezwłocznie po zakończeniu obowiązywania kontraktu powinna zostać jednoznacznie wyegzekwowana kara za jego złamanie lub przydzielona nagroda za jego dotrzymanie,
- kontrakt powinien mieć oprawę symboliczną – pieczęć szkoły, podpisy nauczyciela, ucznia, być wydrukowany w 2 egzemplarzach,
- postanowienia w nim zawarte powinny być znane innym nauczycielom (uczeń ma być o tym poinformowany) – pomaga to w jednoznacznym określeniu, czy udało się uczniowi wykonać określone zadania; jedynym wyjątkiem od tej reguły są kontrakty, które dotyczą treści intymnych – wówczas nauczyciele powinni wiedzieć, że taki kontrakt jest zawarty, ale nie mogą być zapoznani z jego treścią,
- kontrakt nie może zobowiązywać ucznia do zachowań, które przekraczają jego obowiązki (wynikające z ustaw, Statutu Szkoły), np. zmuszać do materialnego pokrycia szkód – tego typu zobowiązania mogą dotyczyć tylko rodziców/prawnych opiekunów dziecka.

PROCEDURA ROZMOWY Z POSZKODOWANYM PRZEZ PRZEMOC

1. Rozmowa interwencyjna powinna odbyć się niezwłocznie po zajściu, nie później niż 24 godziny po wydarzeniu.

2. Rozmowę interwencyjną prowadzi nauczyciel będący świadkiem zachowania lub osoba, która jako pierwsza została poinformowana o zajściu.

3. Rozmowa odbywa się w pomieszczeniu, w którym nie ma dodatkowych osób. Nauczyciel – interwent organizuje takie miejsce.

4. Przed rozpoczęciem rozmowy nauczyciel jasno określa sobie jej cel – co chce osiągnąć poprzez rozmowę.

5. Podczas każdej rozmowy interwencyjnej należy:

- stworzyć uczniowi okazję do przedstawienia swojego opisu wydarzeń,
- jednoznacznie nazwać zachowania wobec ucznia agresją,
- odwołać się do zasad panujących w szkole: w tej szkole nie stosujemy przemocy,
- poinformować ucznia o osobistym zaangażowaniu w jego sprawę,
- poinformować ucznia o konsekwencjach, które będą wyciągnięte w stosunku do sprawcy przemocy,
- zapewnić ucznia o gotowości do udzielenia mu wsparcia w odbudowaniu zaufania do ludzi, które jest obniżone po doświadczeniu przemocy.

6. Rozmowa powinna być dialogiem, nie przemówieniem skierowanym do ucznia. W jej trakcie nauczyciel stosuje zasady aktywnego słuchania.

7. Jeżeli uczeń poszkodowany w jakiś sposób prowokował zajście, należy udzielić mu informacji zwrotnej, że takie zachowania prowokują przemoc wobec niego.

8. Po zakończeniu rozmowy nauczyciel sporządza notatkę z rozmowy i informuje wychowawcę o jej przebiegu. Notatkę przekazuje pedagogowi szkolnemu.

PROCEDURA ROZMOWY ZE SPRAWCĄ PRZEMOCY W SZKOLE –PIERWSZY PRZYPADEK STOSOWANIA PRZEMOCY PRZEZ SPRAWCĘ

1. Rozmowa interwencyjna powinna odbyć się niezwłocznie po zajściu, nie później niż 24 godziny po wydarzeniu.

2. Rozmowę interwencyjną prowadzi nauczyciel będący świadkiem zachowania lub osoba, która jako pierwsza została poinformowana o zajściu.

3. Rozmowa odbywa się w pomieszczeniu, w którym nie ma innych osób. Nauczyciel – interwent organizuje takie miejsce.

4. Przed przystąpieniem do rozmowy interwent sprawdza, czy uczeń zachowywał się agresywnie już wcześniej i czy wyciągane były wobec niego konsekwencje.

5. Przed rozpoczęciem rozmowy nauczyciel jasno określa sobie jej cel – co chce osiągnąć poprzez rozmowę.
6. Gdy w zajęciu uczestniczy więcej niż jeden sprawca, nauczyciel rozmawia z każdym z nich oddzielnie, rozpoczynając od potencjalnego lidera grupy.
7. Podczas każdej rozmowy interwencyjnej należy:
 - stworzyć uczniowi okazję do przedstawienia swojego opisu wydarzeń,
 - jednoznacznie nazwać zachowanie ucznia agresją,
 - odwołać się do zasad panujących w szkole: w tej szkole nie stosujemy przemocy,
 - poinformować ucznia o konsekwencjach, które będą w stosunku do niego wyciągnięte,
 - zapewnić ucznia o gotowości do udzielenia mu wsparcia.
8. Rozmowa powinna być dialogiem, nie przemówieniem skierowanym do sprawcy. W jej trakcie nauczyciel stosuje zasady aktywnego słuchania.
9. Rozmowa interwencyjna, którą prowadzi wychowawca, może skończyć się podpisaniem kontraktu wychowawczego, jeśli wychowawca uzna, że sprawca rokuje szansę na poprawę swoich zachowań.
10. Po zakończeniu rozmowy nauczyciel sporządza notatkę z rozmów i informuje wychowawcę o jej przebiegu. Notatkę nauczyciel przekazuje pedagogowi szkolnemu.

PROCEDURA ROZMOWY ZE ŚWIADKIEM PRZEMOCY

1. Rozmowa interwencyjna powinna odbyć się niezwłocznie po zajściu, nie później niż 48 godzin po wydarzeniu.
2. Rozmowę interwencyjną prowadzi nauczyciel będący świadkiem zachowania lub osoba, która jako pierwsza została poinformowana o zajściu.
3. Rozmowa odbywa się w pomieszczeniu, w którym nie ma innych osób. Nauczyciel – interwent organizuje takie miejsce.
4. Przed rozpoczęciem rozmowy nauczyciel jasno określa sobie jej cel – co chce osiągnąć poprzez rozmowę.
5. Podczas każdej rozmowy interwencyjnej trzeba:
 - stworzyć uczniowi okazję ucznia do przedstawienia swojego opisu wydarzeń,
 - jednoznacznie nazwać zachowania wobec poszkodowanego ucznia agresją,
 - odwołać się do zasad panujących w szkole: w tej szkole nie stosujemy przemocy,

- poinformować ucznia o osobistym zaangażowaniu w jego sprawę,
- poinformować ucznia o konsekwencjach, które będą wyciągnięte w stosunku do sprawcy przemocy,

– zapewnić ucznia o gotowości do udzielenia mu wsparcia.

6. Rozmowa powinna być dialogiem, nie przemówieniem skierowanym do ucznia. W jej trakcie nauczyciel stosuje zasady aktywnego słuchania.

7. Jeżeli świadek zdarzenia w jakiś sposób prowokował zajście lub pozostawał bierny wobec przemocy – należy udzielić mu informacji zwrotnej, że takie zachowania eskalują przemoc w szkole.

8. Po zakończeniu rozmowy nauczyciel sporządza notatkę z rozmów i informuje wychowawcę o jej przebiegu. Notatkę przekazuje pedagogowi szkolnemu.

Procedury postępowania w przypadku wejścia na teren szkoły osób nieuprawnionych.

1. Pracownik szkoły ma obowiązek ustalić w jakim celu osoba weszła na teren szkoły.
2. Pracownik powiadamia dyrektora szkoły o obecności nieznajomej osoby.
3. W przypadku gdy obca osoba odmawia ujawnienia celu swojej obecności dyrektor szkoły ma prawo wezwać policję (pod nieobecność dyrektora policję wzywa pracownik szkoły).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK SKAŻENIA CHEMICZNEGO I BIOLOGICZNEGO SZKOŁY

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek skażenia chemicznego i biologicznego szkoły

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

- *Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;*
- *Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;*
- *Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;*

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

- Procedura do zastosowania w przypadku skażenia substancją chemiczną lub biologiczną terenu szkoły oraz zagrożenia skażeniem ww. substancjami.
- Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki – **Krzysztof Łapiński**,
- w przypadku jego nieobecności wicedyrektor – **Maria Kaszkiel**,
- w przypadku nieobecności ww. **Elżbieta Rajtarska**

V. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

1. Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) gdy nie nastąpiło skażenie placówki:

- **zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru,**
- **natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby (*policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku*),**
- **w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,**
- **w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (*maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry*),**
- **przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń (*częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji*),**
- **powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku**
- **do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych,**
- **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

2. Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się:

- **nie dotykać i nie wachać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,**
- **aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,**

- **pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,**
- **opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób,**
- **powiadomić administratora (*dyrektor, zastępca dyrektora, osoba upoważniona*),**
- **zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru (*rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki a nie otwarta przestrzeń*),**
- **natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby (*policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia*),**
- **jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem; zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka,**
- **po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb (*policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń*),**
- **w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,**
- **sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.**
- **w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (*maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry*),**
- **przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń (*częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji*),**
- **powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku**
- **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

3. Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

- **nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,**
- **powiadomić administratora** (*dyrektor, zastępca dyrektora, osoba upoważniona*),
- **aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,**
- **pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,**
- **opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób,**
- **ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły,**
- **natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby** (*policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia*),
- **w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny,**
- **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

VI. SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI:

Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę administratora i/lub odpowiednich służb oraz zgodnie z ich wskazówkami.

VII. SPOSÓB ODCZYTYWANIA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

- „sygnał dźwiękowy przerywany” – ewakuacja
- „sygnał ciągły przez 30 sekund” – wejść i pozostać w budynku

VIII. TELEFONY ALARMOWE

- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112
- Policja 997
- Straż pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999

IX. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy

- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

X. SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z UCZNIAMI ZE SPE

Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

XI. ZARZĄDZANIE NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

XII. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Znać sygnał uruchamiający procedurę.
- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.
- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.
- Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK PODŁOŻENIA ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek podłożenia ładunku wybuchowego lub stwierdzenia podejrzanego pakunku w szkole.

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

- Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;
- Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

- Procedura do zastosowania w przypadku stwierdzenia obecności podejrzanego pakunku lub otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.
- Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki – **Krzysztof Łapiński**,
- w przypadku jego nieobecności wicedyrektor – **Maria Kaszkiel**,
- w przypadku nieobecności ww. **Elżbieta Rajtarska**

V. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

Ad. 1. Podłożenie ładunku wybuchowego lub stwierdzenie podejrzanego pakunku.

a) Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

- **Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów**
(uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu)
- **Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje.**
(w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji)
- **Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury**
(osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły)
- **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji**
(ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku)
- **Nie używaj telefonu komórkowego**
(eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy)
- **Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia**
(stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcje policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji)
- **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb**
(w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową)
- **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi**
(szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły)
- **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu**
(informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych)

b) Stwierdzenie podejrzanego pakunku

- **Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku**
(należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona)
- **Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuвай podejrzanego pakunku**
(w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania)
- **Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji** (tylko jeżeli czas na to pozwala)
(okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji)
- **Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury**
(osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły)
- **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji**
(ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku)
- **Nie używaj telefonu komórkowego**
(eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy)
- **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb**
(w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową)
- **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi**
(szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły)
- **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu**
(informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych)

VI. SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI:

a) podczas zajęć

- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie są w klasie.
- Ustaw uczniów w parach na trasie wyjścia do drzwi.
- Osoby ze SPE poproś do przodu.
- Przepuść przed osobą niepełnosprawną ruchowo strumień ewakuowanych.
- Zabierz dziennik, listę dzieci z telefonami do rodziców/prawnych opiekunów.
- Wyprowadź uczniów drogami ewakuacyjnymi na wyznaczone miejsce ewakuacji.

- Sprawdzić, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca
- b) podczas przerwy**
- Zgromadź uczniów znajdujących się w rejonie twojego przebywania poprzez użycie sygnału – ręka podniesiona do góry i użycie gwizdka sportowego.
 - Pozostali nauczyciele ustawiają się w wyznaczonych rejonach szkoły zgodnie z wcześniej opracowanym planem i gromadzą uczniów.
 - Ustaw uczniów w parach i opuść zagrożony teren drogami ewakuacyjnymi, udając się na wyznaczone miejsce ewakuacji.
 - W miejscu ewakuacji podziel uczniów na grupy szkoleniowe i sprawdź obecność wszystkich uczniów

VII. SPOSÓB ODCZYTYWANIA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

- „Ciągły sygnał dźwiękowy” – inicjacja procedury
- „Ładunek wybuchowy ewakuacja!!!” – inicjacja procedury w przypadku braku zasilania
- „Ręka podniesiona do góry i sygnał gwizdkiem” – konieczność zgromadzenia się wokół przekazującego sygnał i bezwzględne wykonywanie jego poleceń

VIII. TELEFONY ALARMOWE

- Policja 997
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112

IX. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia lub treść otrzymanej informacji
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy
- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

X. SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z UCZNIAMI ZE SPE

Koordinator odpowiedzialny za osoby niepełnosprawne sprawdza zgodnie z listą identyfikacyjną, w miejscu ewakuacji, czy wszyscy uczniowie ze SPE znajdują się w miejscu ewakuacji.

XI. ZARZĄDZANIE NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

XII. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Znać sygnał uruchamiający procedurę.

- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.
- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.

Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA DO SZKOŁY

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek wtargnięcia do szkoły napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

- *Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;*
- *Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;*
- *Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;*
- *Zarządzenie dyrektora nr z dnia w sprawie wprowadzenia niniejszej procedury;*

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

- Procedura do zastosowania w przypadku stwierdzenia obecności na terenie szkoły napastnika z bronią lub niebezpiecznym narzędziem.
- Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki – **Krzysztof Łapiński**,
- w przypadku jego nieobecności wicedyrektor – **Maria Kaszkiel**,
- w przypadku nieobecności ww. **Elżbieta Rajtarska**

V. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

Ad. 1. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec*.

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (*zabarykaduj się*).**
(*szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób*)
- **Wycisz i uspokój uczniów.**

(wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę)

- **Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy.**
(należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji)
- **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony.**
(niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia)
- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji**
(w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji do sił bezpieczeństwa - policja)
- **Zasłoń okno, zgaś światło.**
(należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego)
- **Nie przemieszczaj się.**
(przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników)
- **Bądź poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi.**
(przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników)
- **Zejźdź z linii strzału, połóż się na podłodze.**
(z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz)
- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz.**
(napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma)
- **Nie otwieraj nikomu drzwi.**
(interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi)
- **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.**
(w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia)

Ad. 2. Bezpośredni kontakt z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą.

- **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika**
(wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników)
- **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np.: telefon**
(wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej)
- **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.**
(w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu)
- **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.**
(w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji)
- **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.**
(odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji)
- **Nie zwracaj na siebie uwagi.**
(nie zwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu)
- **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.**
(brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców)
- **Nie oszukuj terrorysty.**
(oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane)
- **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu.**
(zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców)
- **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.**
(wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty)
- **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów.**
(każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana)
- **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty.**
(nigdy nie wiadomo kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek)

Ad. 3. W przypadku działań antyterrorystycznych

- **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.**
(policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar)
- **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.**
(próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji)
- **Położ się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.**
(taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników)
- **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.**
(postawa taka ułatwia działania policji a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników)
- **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.**
(tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego)
- **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.**
(wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową)
- **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.**
(policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców)
- **Bądź przygotowany na traktowanie siebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.**
(w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku)
- **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku.**
(w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak jak tego chcą siły interwencyjne)
- **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru.**
(najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych)

VI. SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI:

Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interweniujących i zgodnie z ich wskazówkami.

VII. SPOSÓB ODCZYTYWANIA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

- „sygnał dźwiękowy przerywany” – azyl (barykadowanie się w pomieszczeniach)

VIII. TELEFONY ALARMOWE

- Policja 997
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112

IX. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy
- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

X. SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z UCZNIAMI ZE SPE

Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

XI. ZARZĄDZANIE NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

XII. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Znać sygnał uruchamiający procedurę.
- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.
- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.

Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.